Potřebujeme na univerzitách vyučovat Akademické psaní?

Příklad dobré praxe z ÚJČ AV ČR a VŠB-TUO

Alena Kašpárková, Kamila Etchegoyen Rosolová

Abstrakt: V tomto Příkladu dobré praxe představujeme výsledky společného projektu dvou českých pracovišť v oblasti podpory vědecké komunikace, akademického psaní a publikační praxe v angličtině. V textu stručně popisujeme 10 kurzů Publikační praxe, včetně principů, na kterých kurzy stojí. Kurzy se staly páteří PhD Akademie na VŠB-TUO a zapojila se do nich i Ústřední knihovna této univerzity. Ke kurzům jsme dále připravili v našem kontextu ojedinělé školení pro budoucí lektory kurzů, manuál pro lektory jako podporu během jejich lektorských začátků a také seminář pro školitele. Argumentujeme ve prospěch systematické strukturované výuky odborného psaní na všech úrovních vysokoškolského studia.

Klíčová slova: Akademické psaní, odborné psaní, publikační činnost, výuka odborného psaní, doktorské studium

Abstract: This example of good practice presents the outputs of a joint project by two Czech workplaces in the field of science communication support, academic writing and writing for publication in English. We briefly describe 10 courses of Publication Practice, including the principles behind the courses. The courses have become the backbone of the newly established PhD Academy at VŠB-Technical University of Ostrava (VŠB-TUO). Half of the courses were prepared by the Central Library of VŠB-TUO who were also involved in the project. The courses are accompanied by in our context unique teacher training, teacher manual to support the future teachers at the beginning of their careers, and seminars for doctoral student supervisors. We argue in favour of the introduction of a systemic, structured training in academic writing at the undergraduate level and training in writing for publication at the doctoral level of higher education.

Key words: Academic writing, writing for publication, publishing, teaching of academic writing, PhD studies

Nadpis ve formě otázky je vedle popisného a informativního názvu jedním ze tří nejběžnějších druhů názvů odborného sdělení (Jamali & Nikzad, 2011). V typickém česky psaném textu bychom očekávali odpověď na úvodní otázku až v závěru textu a asi by nás překvapilo, kdyby autor odpověď prozradil příliš brzy. Pokud by se však tento text řídil anglofonní kulturou (ať již by to byla esej k zápočtu, či vědecký článek), hodnotitel/ čtenář by sdělení hlavní myšlenky čekal mnohem dříve. V takovém případě by mohlo být efektivní toto sdělení formulovat již v názvu, např.: „Na univerzitách potřebujeme vyučovat akademické psaní, a to v kontextu kulturních norem cílových čtenářů“.

Tyto skutečnosti si ale často neuvědomujeme. Nejsme totiž zvyklí o textech přemýšlet rétoricky, tedy s ohledem na funkci textu a dopad textu na čtenáře. V českém vzdělávacím systému zůstává psaní spíše opomíjeno (Etchegoyen Rosolova & Kasparkova, 2021; Schneiderová, 2015) a čeští studenti jsou stále často hodnoceni na základě ústních zkoušek, či testů. Pokud se učí psát, učí se zejména gramatiku a stylistiku, ale psaní nebývá běžně používaným nástrojem rozvoje kritického myšlení, analytických dovedností nebo nástrojem, kterým si student může osvojovat a rozvíjet znalosti a apelovat na své čtenáře, což je běžná praxe anglofonního světa i některých západoevropských zemí. Psaní z hlediska rétoriky tak není v naší kultuře zakořeněno jako oblast, kterou lze systematicky učit a rozvíjet, i když většina vědecké komunikace probíhá písemnou formou a úspěch či případný neúspěch v této komunikaci může mít pro doktorandy a vědce dalekosáhlé následky.

Čeští studenti vykazují značně kolísavou a obecně ne příliš vysokou úroveň v odborném písemném projevu v rodné řeči (Schneiderová, 2015). Schneiderová (2015) trefně pojmenovala časté problémy v psaní, se kterými se jako lektorky odborného psaní setkáváme u svých studentů i v jejich písemném projevu v angličtině. Mezi tyto problémy patří například příliš široké téma, neschopnost formulovat cíle studie, neznalost žánrových konvencí či neschopnost jasně formulovat myšlenky (Schneiderová, 2015). Čeští doktorandi musejí stále častěji psát a publikovat v angličtině, kde jsou tyto nedostatky ještě viditelnější. Je to jednak proto, že angličtina má poměrně jasně dané zákonitosti odborného písemného projevu v jednotlivých žánrech. Ale je to dáno i tím, že někteří autoři text překládají z češtiny a neuvědomují si, že psaní v angličtině se řídí nejen jinými jazykovými, ale i kulturními konvencemi, které odrážejí odlišný vzdělávací systém a kulturně historické faktory (Čmejrková, Daneš & Světlá, 1999; Chamonikolasová, 2005).

Tématem stylistických rozdílů v odborných textech v českém a anglickém jazyce se věnovali např. Čmejrková a Daneš (např. Čmejrková, 1996; Čmejrková & Daneš, 1997; Čmejrková, Daneš & Světlá, 1999; Čmejrková, 2007) v Ústavu pro jazyk český (ÚJČ) při AV ČR, v. v. i., kde měla srovnávací lingvistika dlouhodobou tradici. Na tuto tradici navázal svou praxí Kabinet studia jazyků ÚJČ AV ČR, v. v. i., zejména jeho Centrum akademického psaní (CAP), které se již 10 let zaměřuje na podporu publikačních dovedností akademiků a vědců v angličtině. CAP stojí na třech základních pilířích služeb: blended-learningové kurzy odborného psaní a prezentování v AJ, konzultace k odborným článkům a semináře. Kurzy CAP slouží primárně zaměstnancům AV ČR, mezi nimiž jsou i doktorandi z nejrůznějších vysokoškolských institucí. Ti na kurzy CAP obecně reagují vysoce pozitivně a někteří je dokonce označili za to nejlepší, co se jim dostalo v doktorském studiu. Ironií je, že kurzy CAP nejsou součástí žádného doktorského studia, protože AV ČR není vzdělávací, nýbrž výzkumnou institucí. Pozitivní odezva doktorandů nám však vnukla myšlenku, že kurzy tohoto typu je potřeba dostat na vysoké školy. Protože kapacity Centra akademického psaní jsou omezené, CAP v roce 2018 spojil síly

s VŠB – Technickou univerzitou Ostrava (VŠB-TUO). Vznikl tak společný projekt, podpořený Technologickou agenturou České republiky v rámci programu ÉTA 1 – **TL01000274 Publish and Flourish: Podpora publikační činnosti doktorandů a školitelů** s cílem vytvořit na VŠB-TUO podpůrné mechanismy pro publikování v anglickém jazyce. V rámci projektu jsme hledaly cesty, jak v zemi, kde výuka akademického psaní nemá tradici, přesvědčit vedení univerzit o potřebě věnovat psaní cílenou pozornost a vytvořit nejen smysluplné kurzy psaní, ale s nimi i systém podpory publikační činnosti doktorandů v angličtině.

Tvorba smysluplných kurzů psaní v angličtině a dalších mechanismů podpory psaní doktorandů však není vůbec jednoduchá a klade si specifické nároky na znalosti, dovednosti i zkušenosti lektorů a akademiků, kteří by tuto podporu mohli poskytovat. V našem českém kontextu se sice automaticky nabízí možnost, že tento úkol by mohl připadnout lektorům anglického jazyka z jazykových center univerzit, kde se běžně vyučují kurzy akademické angličtiny i kurzy angličtiny se zaměřením na psaní. Avšak písemná komunikace ve vědě pro publikační účely není zdaleka jen otázkou ovládnutí akademické angličtiny v psané formě.

Co se tedy vlastně doktorandi potřebují učit? Jedná se o komplex znalostí a dovedností, včetně osvojení principů vědecké práce a kritického myšlení. Publikovatelný článek musí mít například jasně vytčený výzkumný záměr a musí přesvědčit čtenáře (tzn. v první řadě recenzenty), že výzkum má opodstatnění a přináší do daného oboru něco nového a důležitého. Doktorand se tedy potřebuje učit vědecky argumentovat a používat rétorické strategie, kterými svůj argument vystaví a recenzenta přesvědčí, že svému oboru rozumí, že má zajímavou a důležitou výzkumnou otázku, že jeho výzkum přináší nové poznání a provedení celého výzkumu je robustní, v souladu se záměry studie. Doktorand si ale také potřebuje osvojit způsob komunikace diskurzní komunity, pro níž píše a jejímž členem se chce stát. Toto je jen výčet některých dovedností, ale skutečnost je ještě komplexnější. V odborné literatuře přehledně shrnula různé domény znalostí potřebných k rozvoji psaní např. Anne Beaufort. Podle Beaufortové studenti potřebují rozvíjet znalosti procesu psaní; žánru, který potřebují psát; rétorických principů komunikace (sem mimo jiné patří např. povědomí o očekávání čtenáře); a musejí mít pevné znalosti ve svém oboru. Tyto znalostní domény pak zastřešuje znalost diskurzní komunity, pro níž doktorandi píší a jejímž členy se chtějí stát (Beaufort, 2008).

V našem kontextu, kdy hovoříme o publikační činnosti doktorandů v angličtině, je třeba k těmto doménám připočíst ještě dostatečnou znalost anglického jazyka, která se všemi doménami prolíná. Jinými slovy, podpora doktorandů v publikační činnosti v angličtině nespočívá ve výuce angličtiny, ale angličtina slouží jako nástroj, jehož prostřednictvím doktorand proniká do ostatních výše zmíněných domén. Zároveň je třeba přiznat, že v doméně odborných znalostí máme samozřejmě omezené pole působnosti a získávání znalostí v této doméně je záležitosti jed-

notlivých doktorských programů. Do kurzů, které jsme v rámci projektu vytvořily, požadujeme od studentů vstupní úroveň angličtiny na úrovni min. B2 a studenty upozorňujeme, že v našem kurzu nejde o rozvoj angličtiny, ale o rozvoj souboru dovedností, které jim usnadní psát publikovatelné články v angličtině.

Víme, že strukturované programy rozvíjející akademické psaní pomáhají akademikům navýšit počet vědeckých výstupů a zlepšit samotný proces psaní (Morss & Murray, 2001). Kurzy psaní nejsou však jediným příkladem těchto strukturovaných programů. Vedle nich existují i další didaktické přístupy, kterými lze psaní studentů podporovat a rozvíjet. Mezi tyto přístupy se řadí např. individuální konzultace (one-on-one writing conferences) (např. Harris, 1995), na nichž stojí anglosaská centra psaní, semináře (např. Matarese, 2013), vrstevnické vyučování (peer learning), podpůrné skupiny (writing groups) (např. Aitchison & Guerin, 2014), či výjezdy za účelem soustředěného psaní (writing retreats) (např. Kempenaar & Murray, 2019; Murray, 2014).

Náš projekt byl postaven primárně na kurzech, ale do nich zapojujeme i některé další z výše zmíněných didaktik. Projekt jsme v roce 2018 zahájily výzkumnou části a analýzou potřeb studentů (Kasparkova & Etchegoyen-Rosolova, 2020; Etchegoyen-Rosolova & Kasparkova, 2021), na niž navázala tvorba kurzů. Projekt skončil v listopadu 2021. Kromě kurzů jsme vytvořily manuál pro lektory kurzů a semináře pro školitele, v nichž se školitelé dozvídají, co jim můžeme v jejich nelehké práci odebrat z beder a v čem můžeme jejich práci s doktorandy podpořit.

Na sekvenci kurzů, které jsme připravily, se podíleli i kolegové a kolegyně z Ústřední knihovny VŠB-TUO, kteří ke kurzům publikačních dovedností v AJ připravili moduly týkající se rešerší, výběrem cílového časopisu pro publikaci, práci s citačními manažery CitacePRO Plus a Zotero, či přípravu dokumentů v systému LaTeX. Kurzy jsou buď čistě e-learningové nebo blended-learningové a běží na platformě LMS Moodle. Díky tomu nás v září 2020 nikterak v důsledku pandemické situace nezaskočil přechod na distanční výuku, když jsme kurzy začaly pilotovat na VŠB-TUO a ÚJČ AV ČR, v. v. i. Původně zamýšlené prezenční hodiny v rámci blended-learningového kurzu jsme pouze přesunuly na platformu Zoom (ÚJČ AV ČR, v. v. i.) a MS Teams (VŠB-TUO). Průběh pilotního ověřování v zimním semestru jsme završily dvěma skupinovými rozhovory, ze kterých vyplynula spokojenost s kurzy a nápady na další vylepšení.

V souhrnu jsme připravily celkem 10 kurzů Publikační praxe. První čtyři čistě e-learningové kurzy jsou v českém jazyce i anglickém jazyce; pátý jen v českém. Tyto kurzy připravili kolegové a kolegyně z Ústřední knihovny VŠB-TUO. Konkrétně se jedná o následující kurzy:

1. Výzkumná otázka (Research Question)

Tento kurz se zaměřuje na obsah rešerše a jejího vypracování v souvislosti s formulací výzkumné otázky. Kurz studenty seznamuje s databázemi Scopus a Web of Science a ukazuje jim, jak je efektivně používat pro shromažďování informací tak, aby si nacházeli vhodnou literaturu pro formulaci své výzkumné otázky.

2. Citování, citační manažery (Referring to Sources)

Kurz se věnuje citační etice a citačním stylům a dále se zaměřuje na online nástroje a citační manažery CitacePRO Plus a ZOTERO.

3. Publikační záměr (Publication Strategy)

Kurz zahrnuje práci s databázemi, jako jsou Scopus a Web of Science v kontextu výběru vhodného časopisu. Rovněž se zabývá predátorskými časopisy a ukazuje studentům, jak je rozpoznat. Studenti se také seznámí s autorskoprávními otázkami a různými druhy licencí Creative Commons.

4. Sebepropagace (Self-promotion)

Tento kurz učí studenty jak propagovat sebe jako autora. Obeznámí je s autorským identifikátorem ORCiD, s aplikací Publons aj.

5. LaTeX

Formou videí poskytuje kurz detailní návod, jak pracovat s Overleaf/LaTeX.

Dalších 5 kurzů probíhá v jazyce anglickém. Studenty v kurzech explicitně upozorňujeme na mezikulturní rozdíly v odborném psaní v ČJ a v AJ a postupně je v jednotlivých modulech provázíme publikačním procesem. Koncepce našich kurzů je podobná např. koncepci kurzů Anthony Parého, jenž vnímá „psaní jako řemeslo“ (Aitchison & Paré, 2012). Dále čerpáme z žánrové pedagogiky a korpusové lingvistiky, jak ji např. ve svých kurzech popisují autorky S. Burgess a M. Carghill v kapitole knihy *Supporting research writing* (Burgess & Cargill, 2013). V praxi to znamená, že se zaměřujeme na vybrané žánry, které studenti potřebují psát (konkrétně jednotlivé části výzkumného článku). Studenti si v průběhu kurzu sbírají korpusy publikovaných článků z impaktovaných časopisů v oblasti svého výzkumného zájmu a na těchto korpusech je učíme provádět rétorickou analýzu a seznamovat se s rétorickou strukturou textů ve svém oboru, která jim pak umožňuje postupně začít psát svůj vlastní výzkumný článek.

V kurzech také klademe důraz na různé fáze procesu psaní (Bolker, 1998; Elbow, 1998) i na plánování a práci s časem, které inspirativně ve svých kurzech použí-

vá např. W. Belcher (2019). Studenti si projdou fázemi plánování, psaním prvotní verze textu a na základě zpětné vazby od lektora i kolegů a kolegyň z kurzu text přepisují a dále upravují. Tímto se mimo jiné připravují i na recenzní řízení, které v kurzu taktéž probíráme. Sekvenci pěti kurzů k odbornému psaní v angličtině shrnujeme níže:

6. Principles of Effective Academic Reading and Writing

Tímto jazykově-stylistickým kurzem se studenti připravují na následné kurzy, ve kterých se již věnují tvorbě vlastního článku. Kurz se zaměřuje na techniky čtení, stylistiku, ale i na výstavbu vět a odstavců. Učí studenty přemýšlet o cílovém čtenáři a psát pro něj a vidět v textu prvky, které mu umožní efektivně se čtenářem komunikovat. Studenti v kurzu pravidelně píší kratší texty, dostávají zpětnou vazbu od kolegů a lektora, a své texty dále revidují. Tento kurz také slouží k ověření připravenosti studentů pro následné čtyři kurzy, zejména stran předpokládané úrovně znalosti AJ (rozsah: 14 týdnů).

7. Writing an Abstract

Studenti se seznámí s fázemi publikačního procesu a strategiemi efektivního psaní odborného textu. Věnujeme se i mezikulturním rozdílům v psaní, na něž je třeba brát zřetel, když autor publikuje v cizím jazyce pro zahraniční čtenáře. Tento konkrétní kurz se zaměřuje na rétorickou strukturu abstraktu, psaní a revidování abstraktu a název článku. Abstraktem začínáme, protože ho vnímáme jako cestu k plánování celého odborného článku a krok vedoucí k hlubšímu přemýšlení o konkrétním výzkumném projektu jako celku. Studenty upozorňujeme, že abstrakt, který si napíší, až budou mít hotový celý výzkumný článek, se pravděpodobně od tohoto prvotního abstraktu bude lišit (rozsah: 7 týdnů).

8. Writing the Introduction

V tomto kurzu se studenti seznamují s rétorickou strukturou úvodu výzkumného článku. Důraz klademe na formulaci a obhájení výzkumné otázky a zasazení výzkumu do kontextu současného poznání v oboru. Studenti se seznamují s principy vědecké argumentace. Analyzují úvodní pasáže ze svých korpusů textů, které si sbírají v oblasti svého vědeckého zájmu a učí se, že i odborný text lze psát jako příběh. V kurzu plánují, revidují a přepisují úvod k vlastnímu odbornému článku (rozsah: 7 týdnů).

9. Writing about Methods and Results

Tento kurz studenty vede stejným přístupem jako předchozí moduly k tvorbě a analýze korpusu pasáží týkajících se metod, analýzy dat a výsledků, a k postup-

nému psaní vlastního textu. Kurz se v souvislosti s metodami výzkumu věnuje také etice výzkumu a v otázce popisu dat a výsledků se studenti zamýšlejí také nad vizuální stránkou textu, kam patří např. tvorba tabulek, grafů a obrázků (rozsah: 7 týdnů).

10. Writing the Discussion and Conclusion

Poslední kurz této řady se logicky spěje k psaní diskuze a závěru. Obdobně jako v předešlých modulech se studenti dívají na práce publikované v jejich oborech, rozebírají je a postupně vytvářejí svůj text. V souvislosti s psaním diskuzí se také věnujeme modalitě sdělení a tzv. hedging. Zamýšleným výstupem celého bloku kurzů je článek připravený k zaslání do časopisu (rozsah: 7 týdnů).

Máme radost, že v září 2021 projekt na VŠB-TUO vyústil v pilotní provoz tzv. PhD Akademie. V rámci PhD Akademie běží od září 2021 dvousemestrální kurz Akademického psaní v angličtině „Academic Writing: Abstract and Introduction" (zimní semestr) a „Academic Writing: Methods, Results and Discussion" (letní semestr). Kurz tak provádí doktorandy a mladé výzkumníky celým procesem tvorby vědeckého článku. Do PhD Akademie se zapojila i Ústřední knihovna VŠB-TUO, jejíchž původních 5 kurzů má podobu série přednášek a kurzů v LMS s podpůrnými skupinovými setkáními *Shut up & Write!*, ve kterých mají studenti strukturovaný čas na vlastní psaní. Kurzy tak pokrývají celý publikační proces, od rešerše, psaní, revize až po výběr časopisu a hodnocení vědy.

Pokud chceme v českém prostředí znatelně podpořit didaktiku výuky akademického psaní, nestačí pouze kurzy, ať jsou jakkoli dlouhé či kvalitní. Naše strategie se proto zaměřuje i na školitele studentů doktorského studia. Z našeho průzkumu u školitelů z několika univerzit (Etchegoyen-Rosolova & Kasparkova, 2021) vyplynulo, že školitelé nemají strukturovanou formální přípravu k vedení písemných prací svých studentů a často je tedy vedou intuitivně nebo očekávají, že se jejich svěřenci v psaní budou zdokonalovat sami metodou pokus omyl, jak to bylo u mnohých z nich. Je tedy nutné nabídnout podporu i školitelům a sdílet s nimi postupy, jakými lze psaní efektivně vyučovat. Zjistí tak, že odpovědnost za vedení studentů k publikační činnosti nemusí nutně ležet pouze na jejich bedrech, ale část této zodpovědnosti mohou přenést i jinam. Pro školitele jsme připravily semináře, které je seznamují s našimi přístupy v kurzech odborného psaní a zvou je ke spolupráci. Očekávaným přínosem kurzů akademického psaní je zlepšení výzkumných a komunikačních dovedností doktorandů, které povedou k jejich úspěšnější a méně bolestivé publikační činnosti, a rozložení zodpovědnosti školitelů za vzdělávání doktorandů do vícera zdrojů.

S ohledem na chybějící tradici výuky akademického psaní stejně jako naši kolegové v Evropě narážíme na problém nedostatku kvalifikovaných lektorů. I když

v USA se lektoři a badatelé v oblasti psaní mohou vzdělávat v magisterských i doktorských programech jako např. „Rhetoric and Composition Studies“, v Evropě je v nabídce pouze jeden postgraduální studijní program „Academic Writing Development“ na Coventry University v Anglii. V Evropě tak o rozvoj oboru pečují lidé z nejrůznějších oborů. Nejčastěji jsou to aplikovaní lingvisté, ale najdou se mezi námi i psychologové, přírodovědci i inženýři. Akademické psaní lze považovat za transdisciplinární obor (Dryer, 2021) i proto, že nemá vlastní výzkumné metody a ve výzkumu čerpá z mnoha dalších vědních disciplín, ať je to již zmíněná lingvistika, sociální vědy, či psychologie atp.

V projektu jsme avizovaly tvorbu metodické příručky pro vyučující kurzů akademického psaní. Jelikož očekáváme, že lektoři mohou být z různých oborů, příručka je bude seznamovat s filozofií kurzů, základními principy didaktik psaní, rozdíly českého a anglofonního stylu odborného psaní a podávání zpětné vazby, ať už písemnou či mluvenou formou. Nad rámec projektu vznikal také intenzivní celotýdenní kurz pro budoucí lektory akademického psaní „Writing for Publication“ vedený prof. Danou Driscoll z Indiana University of Pennsylvania v USA. Prezenční kurz jsme plánovaly již na rok 2020. Nejistá situace v souvislosti s pandemií nám dopřála více času a umožnila nám vytvořit jednosemestrální blended-learningový kurz, který pilotujeme od září 2021 do ledna 2022. Účastní se jej lektoři z Kabinetu studia jazyků ÚJČ AV ČR, v. v. i., a zájemci o výuku akademického psaní z VŠB-TUO. V únoru 2022 otevřeme nový běh blended-learningového kurzu, a to dvousemestrální včetně následné praxe v kurzech Kabinetu studia jazyků ÚJČ AV ČR, v. v. i., který bychom rády nabídly i zájemcům z jiných pracovišť.

Mnohé univerzity a vysoké školy nejen v České republice zřizují doktorské školy a hledají cestu jak s akademickým psaním naložit na postgraduální úrovni. Jak jsme zmiňovaly v úvodu tohoto textu, studenti v anglofonních zemích jsou běžně hodnoceni na základě písemného projevu. Je tak pochopitelné, že v těchto zemích se psaní systematicky učí již na pre-graduální úrovni. V USA jsou to např. povinné obecné kurzy „first-year writing/composition“, i když o přínosu těchto obecných kurzů se diskutuje a za účinnější se považují kurzy WAC/WID (writing in the disciplines), ve kterých studenti píší texty související s jejich studijními obory (v USA si studenti na univerzitě volí studijní obor zpravidla až po 2. ročníku). Naopak v ČR se akademické psaní častěji skloňuje s potřebou publikovat v mezinárodních časopisech a potřebou uspět v rámci hodnocení Metodika 2017+. Domníváme se, že akademické dovednosti a psaní by se mělo na našich univerzitách rozvíjet mnohem dříve než v doktorském studiu, a to i v českém jazyce. Obě naše pracoviště, společně s Ústavem Českého národního korpusu FF UK, od 1. července 2021 řeší nový projekt rovněž podpořený Technologickou agenturou České republiky v programu ÉTA 5, **TL05000309 Frázová banka akademické češtiny a její využití ve výzkumu a výuce akademického psaní**. Projekt má za úkol vytvořit frázovou banku akademické češtiny na podporu psaní závěrečných prací a vědeckých prací

k publikaci. K používání frázové banky budeme psát manuál, který čtenáře seznámí nejen s tím, jak frázovou banku využívat ve výuce, ale představí i základní principy výuky psaní, jak je známe z anglosaských zemí.

Naší další aktivitou ve snaze podpořit diskurz ve prospěch podpory a zavádění akademického psaní do českých univerzitních sylabů byla organizace 11. konference Evropské asociace pro výuku akademického psaní (https://www.eataw2021.org/), kterou hostila naše pracoviště 7.–8. července 2021. Konference se měla konat v Ostravě, ale nakonec proběhla online. Na akci se registrovalo 249 účastníků z celého světa a velký zájem byl i mezi kolegy z České republiky a Slovenska. Těší nás, že nejsme v podobném snažení samy a vybízíme k většímu sdílení a diskuzi.

Poděkování

Tento příspěvek byl vytvořen v rámci projektů TL01000274 „Publish and Flourish: Podpora publikační činnosti doktorandů a školitelů“, a TL05000309 „Frázová banka akademické češtiny a její využití ve výzkumu a výuce akademického psaní“ se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu ÉTA.

Literatura

Aitchison, C., & Guerin, C. (2014). *Writing groups for doctoral education and beyond: innovations in practice and theory*. London; New York: Routledge, Taylor & Francis Group.

Aitchison, C., & Paré, A. (2012). Writing as craft and practice in the doctoral curriculum. In S. D. Alison Lee (Ed.), *Reshaping doctoral education: International approaches and pedagogies* (pp., 12–25): Routledge.

Beaufort, A. (2008). *College writing and beyond: A new framework for university writing instruction*: University Press of Colorado.

Belcher, W. L. (2019). *Writing Your Journal Article in Twelve Weeks: A Guide to Academic Publishing Success* (2nd ed.). University of Chicago Press.

Bolker, J. (1998). *Writing your dissertation in fifteen minutes a day: A guide to starting, revising, and finishing your doctoral thesis*: Holt Paperbacks.

Burgess, S., & Cargill, M. (2013). Using genre analysis and corpus linguistics to teach research article writing. In *Supporting research Writing. Roles and challenges in multilingual settings* (pp. 55–71): Woodhead Publishing Limited.

Čmejrková, S. (1996): Academic writing in Czech and English. In: E. Ventola – A. Mauranen (eds.), *Academic Writing: Intercultural and Textual Issues*. Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins, s. 137–152.

Čmejrková, S. (2007): Variation in academic discourse: the authorial presence. In: U. Doleschal a H. Gruber (eds.), *Academic Writing in Languages Other than English / Wissenschaftliches Schreiben abseits des englischen Mainstreams*. Frankfurt am Main – Innsbruck: Peter Lang, s. 21–57.

Čmejrková, S., & Daneš, F. (1997): Academic writing and cultural identity: The case of Czech academic writing. In: A. Duszak (ed.), *Intellectual Styles and Cross-Cultural Communication*. Berlin – New York: Mouton de Gruyter, s. 41–62.

Čmejrková, S., Daneš, F., & Světlá J. (1999): *Jak napsat odborný text*. Praha: Leda.

Dryer, D. (2021). Academic Writing as Multidisciplinary, Interdisciplinary... Transdisciplinary? A View from North America. Plenární přednáška na konferenci EATAW. 7.–8. července 2021, Ostrava.

Elbow, P. (1998). *Writing with power: Techniques for mastering the writing process*: Oxford University Press.

Etchegoyen Rosolova, K., & Kasparkova, A. (2021). How Do I Cook an Impact Factor Article If You Do Not Show Me What the Ingredients Are? *Educare – Vetenskapliga Skrifter,* (1), 70–97. https://doi.org/10.24834/educare.2021.1.6.

Harris, M. (1995). Talking in the middle: Why writers need writing tutors. *College English, 57*(1), 27–42.

Chamoniklasová, J. (2005). Comparing the structures of texts written in English and Czech. In Slovak Studies in English I (Conference Proceedings). Bratislava: Univerzita Komenského, s. 77–84. ISBN 80-89197-27-2. Available at https://www.phil.muni.cz/stylistika/studie/vecnytext.htm.

Jamali, H. R., & Nikzad, M. (2011). Article title type and its relation with the number of downloads and citations. *Scientometrics*, 88, 653–661. https://doi.org/10.1007/s11192-011-0412-z

Kašpárková, A., & Etchegoyen Rosolová, K. (2020). Supporting Academic Writing and Publication Practice: PhD Students in Engineering and their Supervisors. *Journal of Academic Writing*, *10*(1), 221. https://doi.org/10.18552/joaw.v10i1.614

Kempenaar, L., & Murray, R. (2019). Widening access to writing support: beliefs about the writing process are key. *Journal of Further & Higher Education, 43*(8), 1109–1119.

Matarese, V. (Ed.) (2013). *Supporting Research Writing: Roles and challenges in multilingual settings*: Woodhead Publishing Limited.

Morss, K., & Murray, R. (2001) Researching Academic Writing within a Structured Programme: Insights and outcomes. *Studies in Higher Education*, 26:1, 35–52, DOI: 10.1080/03075070020030706

Murray, R. (2014). *Writing in Social Spaces: A Social Processes Approach to Academic Writing*. Hoboken: Routledge.

Schneiderová, S. (2015). Písemné práce českých vysokoškolských studentů jako ilustrace jedné z části akademického diskurzu. *Didaktické studie*, 58–71.

Autorky

Alena Kašpárková, Ph.D., e-mail: alena.kasparkova@vsb.cz
Alena Kašpárková pracuje jako odborný asistent na Hornicko-geologické fakultě VŠB-TUO. Kromě podpory publikační činnosti se podílí na výzkumu akademického psaní a psaní na pracovišti (https://www.centerforengagedlearning.org/how-alumni-writers-define-writing-success-and-negotiate-writing-in-the-workplace/). Je spoluřešitelkou univerzitního projektu Doktorská škola, který zaštiťuje rozjezd PhD Akademie. Dále byla hlavní řešitelkou grantu TL01000274 Publish and Flourish: Podpora publikační činnosti doktorandů a školitelů, a je spoluřešitelkou grantu TL05000309 Frázová banka akademické češtiny a její využití ve výzkumu a výuce akademického psaní. Je členkou rady EATAW (https://eataw.eu/).

Kamila Etchegoyen Rosolová, Ph.D., e-mail: etchegoyen@langdpt.cas.cz
Kamila Etchegoyen Rosolová je vedoucí Kabinetu studia jazyků ÚJČ AV ČR, v. v. i. Absolvovala obor překladatelství-tlumočnictví angličtina v kombinaci s pedagogikou na FF UK v Praze a posléze v rámci Fulbrightova programu nastoupila do doktorského studia ve vzdělávací politice na Michiganské státní univerzitě v USA. Tam získala i první zkušenosti s prací Centra psaní (MSU Writing Center), kde v průběhu studia několik let pracovala jako konzultantka a koordinátorka. Po svém návratu do ČR začala psaní vyučovat v Kabinetu studia jazyků AV ČR a vytvořila koncepci a náplň Centra akademického psaní ÚJČ AV ČR, v. v. i., které vede od jeho vzniku v r. 2011. Centrum akademického psaní Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., se primárně zaměřuje na podporu psaní a prezentování v AJ pracovníků AV ČR.